

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-598680-IX-903/08/TOb

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, ...27 marca 2008 r.

Pan
Grzegorz SCHETYNA

Wicepremier,
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

szanowny Panie Premierze

Uprzejmie informuję, iż do Rzecznika zwrócił się funkcjonariusz Policji ze skargą dotyczącą obowiązku przystąpienia do testów sprawności fizycznej. Skarżący kwestionuje między innymi podstawę prawną decyzji Komendanta Głównego Policji nr 155 z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego Instrukcji o przeprowadzaniu testu sprawności fizycznej dla policjantów. (Dz.Urz. KGP Nr 9, poz.55 ze zm.).

W powyższej sprawie Rzecznik wystąpił do Dyrektora Biura Prawnego Komendy Głównej Policji z prośbą o zbadanie stanu faktycznego i prawnego opisanego przez Skarżącego problemu. W udzielonej odpowiedzi, Dyrektor Biura Prawnego KGP wskazał m.in., że „*Decyzja nr 155 Komendanta Głównego Policji z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego Instrukcji o przeprowadzaniu testu sprawności fizycznej dla policjantów. (Dz.Urz. KGP Nr 9, poz.55 z późn. zm.) nie rozszerza obowiązków policjantów lecz stanowi jedynie wewnętrzne przepisy organizacyjno - techniczne, służące utrzymaniu przez policjantów odpowiedniej zdolności fizycznej do służby w Policji (...)*”.

Wszystkie akty o charakterze wewnętrznym mieścić się muszą w ramach, wyznaczonych przez art. 93 Konstytucji. Każdy taki akt może obowiązywać tylko jednostki organizacyjne podległe organowi wydającemu ten akt. Może on być wydany tylko na podstawie ustawy, podlega kontroli co do jego zgodności z powszechnie obowiązującym prawem, żaden nie może stanowić podstawy decyzji wobec obywateli, osób prawnych oraz

innych podmiotów. Akt prawny może być uznany za źródło prawa, jeśli ustanawia normy generalne i abstrakcyjne. Podstawę dla ustanowienia aktu prawotwórczego stanowi norma kompetencyjna wyrażona w akcie prawotwórczym wyższego rzędu. Może ona mieć charakter samoistny (normie kompetencyjnej nie towarzyszy żadna norma merytoryczna) albo związany (gdy normie kompetencyjnej towarzyszy inna norma merytoryczna). Stosownie do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (wyrok z dnia 28 czerwca 2000 r. K 25/99, wyrok z dnia 5 marca 2001 r. P 11/00, wyrok z dnia 26 lipca 2004 r. U 16/02) w naszym prawie obowiązują następujące zasady : zakaz domniemania kompetencji prawodawczych, zakaz wykładni rozszerzającej kompetencje prawodawcze oraz zasada głosząca, że wyznaczenie jakiemuś organowi określonych zadań nie jest równoznaczne z udzieleniem mu kompetencji do stanowienia aktów normatywnych służących realizowaniu tych zadań. Zakaz domniemywania kompetencji prawodawczych przesądza o tym, że milczenie prawodawcy w jakiejś sprawie musi być uważane za tzw. regulację negatywną a więc jako nie udzielenie kompetencji. Zdaniem Trybunału przypisanie kompetencji musi wynikać z konkretnego przepisu i nie może się opierać na samej wykładni celowościowej.

Odnosząc się do normy prawnej wynikającej z treści art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 nr 43, poz. 277 ze zm.) jako „podstawy prawnej” kwestionowanej decyzji pragnę zauważyć, iż jej adresatem jest kandydat do służby w Policji. Wobec funkcjonariusza Policji, niespełniającego wskazanych w tym przepisie kryteriów (w zależności od okoliczności) znajduje zastosowanie art. 41 ustawy o Policji (np. w razie zrzeczenia się obywatelstwa polskiego - art. 41 ust. 1 pkt 5). Stosownie natomiast do art. 26 ust. 1 ustawy o Policji - zdolność fizyczną i psychiczną (zarówno wobec kandydatów jak i policjantów) do służby ustalają komisje lekarskie podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych. Niewątpliwie niezdanie bądź nieprzystąpienie do testu sprawności fizycznej nie niesie za sobą konsekwencji prawnych w przeciwieństwie do orzeczenia komisji lekarskiej o niezdolności do służby w Policji, jednak może mieć znaczenie przy opiniowaniu służbowym, przydzielaniu nagród uznaniowych czy awansach. Należy przy tym zauważyć, iż przedmiotowa decyzja nakłada na policjantów obowiązek przystąpienia do testu sprawności fizycznej (z wyjątkiem

funkcjonariuszy zwolnionych z testu ze względu na wiek) co wynika pośrednio z treści § 7 Załącznika do decyzji nr 155.

Nie kwestionując zasadności przeprowadzania takich testów pragnę zauważyć, iż w przypadku żołnierzy zawodowych obowiązek utrzymywania należytej sprawności fizycznej wyrażony został w formie ustawy. Zgodnie z art. 50a ust. 1 - 5 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych - żołnierz zawodowy jest obowiązany utrzymywać sprawność fizyczną zapewniającą wykonywanie przez niego zadań służbowych. Żołnierz zawodowy jest poddawany raz w roku sprawdzianowi sprawności fizycznej. Żołnierz zawodowy może być zwolniony ze sprawdzianu sprawności fizycznej w danym roku kalendarzowym z przyczyn służbowych lub zdrowotnych, a kobieta żołnierz zawodowy jest zwalniana również w okresie ciąży lub karmienia dziecka piersią. Sprawność fizyczną żołnierza zawodowego ocenia się na podstawie ćwiczeń zróżnicowanych ze względu na płeć, grupy wiekowe oraz jednostki wojskowe i zajmowane stanowiska służbowe. Na podstawie przeprowadzonego sprawdzianu wystawia się żołnierzowi zawodowemu ocenę sprawności fizycznej wyrażoną w skali od 5 do 2 (bardzo dobra, dobra, dostateczna i niedostateczna). Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania sprawdzianu sprawności fizycznej;
- 2) zakres ćwiczeń zróżnicowany ze względu na płeć, grupy wiekowe oraz jednostki wojskowe i zajmowane stanowiska służbowe;
- 3) tryb zwalniania ze sprawdzianu sprawności fizycznej w danym roku kalendarzowym oraz dokumenty wymagane w tych sprawach;
- 4) sposób dokumentowania niemożności przystąpienia do sprawdzianu sprawności fizycznej.

Rozporządzenie, powinno uwzględniać terminy przeprowadzenia sprawdzianu sprawności fizycznej, opis prawidłowości wykonywanych ćwiczeń oraz kryteria oceniania żołnierzy zawodowych w czasie sprawdzianu, z zachowaniem jawności i obiektywizmu.

W świetle powołanych przepisów pojawia się uzasadniona wątpliwość, czy decyzja Komendanta Głównego Policji nr 155 z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego Instrukcji o przeprowadzaniu testu sprawności fizycznej dla policjantów (Dz.Urz. KGP Nr 9, poz.55 ze zm.) znajduje oparcie

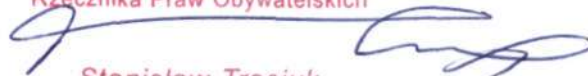
w obowiązujących przepisach, bowiem zdaniem Rzecznika art. 25 ust. 1 ustawy o Policji nie upoważnia Komendanta Głównego Policji do nakładania na funkcjonariuszy Policji dodatkowego obowiązku przystąpienia do testu sprawności fizycznej dla policjantów. Obowiązek utrzymywania sprawności fizycznej zapewniającej należyte wykonywanie zadań służbowych nie został również określony w ustawie o Policji.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.) zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej oraz nowelizacji ustawy o Policji w celu zmiany opisanego wyżej stanu rzeczy.

Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku, względnie podjętych decyzjach.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich